

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)

(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि भारत मौसम विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

फोन नं.: (०२३५८) २८२३८७

ई-मेल: dpl.amfu@gmail.com

अंक ०८/२०२१

दिनांक २५/०१/२०२१

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविद्या विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविद्या विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक १९/०१/२०२१ ते २५/०१/२०२१)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक २६/०१/२०२१ सकाळी ८:३० पासून ३०/०१/२०२१ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
(स्त्रोत: कृषि हवामान वेधशाळा, कृषि विद्या विभाग, कृषि महाविद्यालय, दापोली)								(स्त्रोत: प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई)				
१९/०१	२०/०१	२१/०१	२२/०१	२३/०१	२४/०१	२५/०१		२६/०१	२७/०१	२८/०१	२९/०१	३०/०१
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३२.८	३२.३	३१.९	३१.२	३३.०	३२.३	३१.०	कमाल तापमान (अं.से)	३०	३०	३१	३२	३३
१७.१	१६.०	१३.६	१३.०	१४.५	१४.४	१३.३	किमान तापमान (अं.से)	१७	१७	१८	१८	१९
६	०	०	६	८	८	०	मेघाच्छादन (ऑक्ट)	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	निरभ्र	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
८५	९४	९६	९६	९६	९८	९३	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	८३	८०	८०	७८	७५
५३	५५	४४	५१	५४	५०	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	५५	५०	५०	५१	५१
२.४	२.३	३.०	२.५	२.५	२.७	३.२	वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	६	५	५	६	६
शांत	नै.	प.	शांत	शांत	शांत	शांत	वाऱ्याची दिशा	ई.	ई.पू.	ई.पू.	ई.पू.	ई.पू.
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) १/१/२०२१ पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०							१६.४	४१४५.४				

हवामान सारांश /ईशारा

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रत्नागिरी जिल्ह्यात हवामान कोरडे राहून दिनांक २८ ते ३० जानेवारी, २०२१ दरम्यान कमाल आणि किमान तापमानात क्रमशः वाढ संभवते.
--------------	---

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
आंबा	मोहोर ते फळधारणा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> आंब्याचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी व फळांची प्रत सुधारण्यासाठी १ टक्के पोटॅशियम नायट्रेटची फळे वाटाणा, गोटी व अंडाकृती अवस्थेत असताना अशा एकूण तीन फवारण्या कराव्यात. आर्द्रतेत घट संभवत असल्याने फळधारणा झालेल्या आंबा बागेमध्ये, फळगळ कमी करण्यासाठी, पाण्याच्या उपलब्धतेनुसार १५० ते २०० लिटर पाणी प्रती झाडास या प्रमाणात १५ दिवसांच्या अंतराने ३ ते ४ पाण्याच्या पाळ्या द्याव्यात तसेच झाडाच्या बुंध्याभोवती गवताचे आच्छादन करावे. फळे गोटी ते अंडाकृती आकारचे असताना डॉ.बा.सा.कों.कृ.विद्यापीठाने दिलेल्या शिफारशीनुसार फळगळ कमी करण्यासाठी, फळाचा आकार व वजन वाढून डाग विरहीत फळांसाठी, फळामधील साक्याचे प्रमाण कमी करण्यासाठी आणि फळमाशीपासून संरक्षण करण्यासाठी २५ x २० सें.मी. आकाराची कागदी पिशवी लावावी. हापूस आंबा फळाचे अधिक उत्पादन मिळण्यासाठी ५५ टक्के तीव्रतेचे गोमूत्र, फळे वाटाण्याचा आकाराची असल्यापासून पुढे आठवड्याच्या अंतराने उपलब्धतेनुसार ३ ते ६ वेळा फवारावे. फळधारणा झालेल्या आंब्याच्या झाडावरील जून फांद्यावर तसेच फळे धरलेल्या फांद्यावर

		<p>पुन्हा नवीन मोहोर आल्यामुळे अन्नाचे वहन नवीन मोहोराकडे होवून जुन्या मोहोराला असलेली वाटाणा/ गोटी आकाराची फळे गळून पडतात. यासाठी जिब्रेलिक अॅसिड ५० पी.पी.एम.ची १ ग्रॅम प्रति २० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी प्रथम पूर्ण मोहोर उमललेला असताना व नंतर पुन्हा मोहोरीच्या आकाराची फळे झाल्यावर संपूर्ण झाडावर करावी. त्यामुळे नवीन मोहोर येण्याची प्रक्रिया थांबते. जिब्रेलिक अॅसिडची पावडर पाण्यात अविद्राव्य असल्याने प्रथमतः ती थोड्या अल्कोहोलमध्ये विरघळून नंतर पाण्यात मिसळावी.</p> <ul style="list-style-type: none"> • मोहोर फुटलेल्या आंबा बागेमध्ये मोहोरावर तुडतुडे, मिजमाशी इ.किडींचा तसेच भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने मोहोर फुलण्यापूर्वी तुडतुडे आणि मिजमाशीच्या नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के प्रवाही ३ मि.ली. प्रति १० लिटर पाणी आणि भुरी रोगाच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के हेक्झाकोनॅझोल ५ मि. ली. किंवा पाण्यात विरघळणारे ८० टक्के गंधक २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. (टीप: मोहोर नुकताच फुलत असताना ते फलधारणा होईपर्यंत कीटकनाशकाची फवारणी टाळावी. फवारणी करणे गरजेची असल्यास बागेतील परागीकरण करणाऱ्या कीटकांवर होणारा परिणाम टाळण्यासाठी परागीकरणाचा कालावधी वगळून सकाळी ९.०० ते १२.०० किंवा सायंकाळी ३.०० वाजल्यानंतर फवारणी करावी.) • आंबा फळधारणा होवून वाटाणा आकाराच्या अवस्थेत असताना फळांवर तुडतुड्याचा, फुलकिडीचा आणि भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्यामुळे मोहोर संरक्षण वेळापत्रकानुसार चौथी फवारणी (तिसऱ्या फवारणीनंतर १५ दिवसांच्या अंतराने) थायमेथाक्झाम २५ टक्के डब्ल्यु. जी. १ ग्रॅम + भुरी रोगाच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के हेक्झाकोनॅझोल ५ मि. ली. किंवा पाण्यात विरघळणारे ८० टक्के गंधक २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारणी करावी. सदर फवारणीत फळगळ कमी करण्यासाठी २ टक्के युरिया (२० ग्रॅम युरिया/ लिटर पाण्यातून) फवारावे. यासाठी प्रथम युरिया पाण्यात पूर्णपणे विरघळून घ्यावा व नंतर त्यात कीटकनाशक टाकावे. • या अगोदर फवारणी घेतली असल्यास किड व रोगाच्या प्रादुर्भावाकडे झाडाचे निरीक्षण करावे आणि प्रादुर्भाव दिसून आल्यास उपाय योजना कराव्यात. • शिफारशीत दिलेली कीटकनाशकाची/बुरशीनाशकाची मात्रा ही मनुष्यबळाने वापरण्यात येणाऱ्या पंपासाठी आहे.
काजू	मोहोर ते फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • मोहोर अवस्थेत असलेल्या काजू पिकावर ढेकण्या व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने किडींच्या नियंत्रणासाठी मोहोर फुटण्याच्या वेळी प्रोफेनोफॉस ५० टक्के प्रवाही १० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी तसेच फळधारणा झालेल्या काजूच्या फळांवर ढेकण्या व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने किडींच्या नियंत्रणासाठी लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. किंवा असिटामिप्रिड २० टक्के एसपी ५ ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. (सदर कीटकनाशकास लेबल क्लेम नाहीत). या अगोदर फवारणी घेतली असल्यास किड व रोगाच्या प्रादुर्भावाकडे झाडाचे निरीक्षण करावे आणि प्रादुर्भाव दिसून आल्यास उपाय योजना कराव्यात. • टीप: ढेकण्या किड सकाळी आणि संध्याकाळच्या वेळेस सक्रीय असल्याने किडींच्या प्रभावी नियंत्रणासाठी फवारणी शक्यतो सकाळी १०.०० पूर्वी किंवा सायंकाळी ४.०० वाजल्यानंतर करावी. या अगोदर फवारणी घेतली असल्यास किड व रोगाच्या प्रादुर्भावाकडे झाडाचे निरीक्षण करावे आणि प्रादुर्भाव दिसून आल्यास उपाय योजना कराव्यात.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • नारळावर गेंड्या भुंग्याचा प्रादुर्भाव शेंड्यामध्ये येणाऱ्या नवीन कोंबावर दिसून येतो. अशा किडग्रस्त माडांच्या शेंड्याजवळ छिद्रे पडलेली दिसतात व नवीन येणारी पाने त्रिकोणी कापल्यासारखी दिसतात. या भुंग्याची पैदास ही शेणखताच्या खड्ड्यात होत असल्याने बागेजवळ शेणखताचे खड्डे असल्यास अशा खड्ड्यात दर दोन महिन्यांनी १.५ टक्का क्लोरोपायरीफॉसची भुकटी मिसळावी (सदर कीटकनाशकास लेबल क्लेम नाही.). तसेच उपद्रव झालेल्या माडांच्या नवीन सुईतून तारेच्या हुकाने भुंगे बाहेर काढून नष्ट करावेत आणि सुईत

		सुमारे २५ ग्रॅम १.५ टक्का क्लोरोपायरीफॉसची भुकटी आणि बारीक वाळू यांचे १ : १ या प्रमाणात केलेले मिश्रण भरावे. नारळ बागेतील सुकलेल्या झावळ्या, पालापाचोळा, गवत काढून बागेत स्वच्छता ठेवावी जेणेकरून नारळावरील गेंडाभुंगा या किडीच्या नियंत्रण होण्यास मदत होईल. किडीच्या सर्वेक्षणासाठी बागेत गेंडा भुंग्याचा गंध सापळा लावावा.
वाल	फुलोरा ते शेंगा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> वाल पिकामध्ये शेंगा पोखरणारी अळी व घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असून किडीचा प्रादुर्भाव सुरुवातीला कोवळ्या कळ्यावर दिसून येतो व नंतर शेंगामध्ये शिरून कोवळ्या दाण्यांवर उपजीविका करते. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी किडग्रस्त शेंगा काढून नष्ट कराव्यात व ५ टक्के निबोळी अर्क किंवा क्विनोलफॉस २५ टक्के प्रवाही २० मि. ली. किंवा डायमेटोएट ३० टक्के प्रवाही २० मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून १५ दिवसांच्या अंतराने दोन फवारण्या कराव्यात. तसेच शेतामध्ये पक्षी थांबे उभारावे.
चवळी	फुलोरा ते शेंगा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> चवळीच्या पानांवर भुरी रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे पांढऱ्या भुकटीच्या स्वरूपातील बुरशीची वाढ दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी कार्बेन्डाझीम २ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात द्रावण तयार करून फवारणी करावी.
भुईमुग	वाढीची अवस्था ते फुलोरा	<ul style="list-style-type: none"> भुईमुग पिकामध्ये मावा किटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असून कीटक कोवळ्या शेंड्यावर पानाच्या खालच्या भागातील रस शोषून घेते त्यामुळे झाडाची वाढ खुंटते तसेच कीटकाने बाहेर टाकलेल्या मधासारख्या चिकट द्रावणामुळे पानावर काळ्या बुरशीची वाढ दिसून येते. मावाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी प्रवाही डायमेटोएट ३० टक्के १२ मि. ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
कोबी	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> कोबी पिकाच्या लागवडीनंतर ४० दिवसांनी रोपांवर १ टक्के युरियाची दुसरी फवारणी करावी. कोबी पिकामध्ये मावा, गड्डा पोखरणान्या अब्या, लाल कोळी किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने नियंत्रणासाठी गड्डे धरल्याबरोबर मॅलेथीऑन ५० टक्के प्रवाही १० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने दोन फवारण्या कराव्यात.
वेलवर्गीय भाजीपाला	फुलोरा ते फळधारणा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> वेलवर्गीय भाजीपाला पिकांमध्ये केवडा रोगाचा प्रादुर्भावामुळे पानांवर पिवळसर तपकिरी रंगाचे ठिपके दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी रोगग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत व मॅन्कोझेब किंवा झायनेब २.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने फवारणी करावी. वेलवर्गीय पिकामध्ये फळमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने फळमाशीच्या नियंत्रणासाठी पिकामध्ये फुले येण्यास सुरुवात झाल्यापासून शेतामध्ये प्रती एकरी दोन 'क्यु ल्युर' रक्षक सापळे लावावेत. वेळोवेळी किडग्रस्त फळे गोळा करून नष्ट करावीत.
कलिंगड	फुलोरा ते फळधारणा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> कलिंगड पिकामध्ये नाग अळीच्या प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असून अळी पानाच्या आत शिरून आतील भाग खाते त्यामुळे पानावर नागमोडी रेषा दिसून येतात. प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी ४ टक्के निबोळी अर्क किंवा कडूनिंबयुक्त कीटकनाशक अझाडीरेक्टिन (१० हजार पीपीएम) २० मि.ली. किंवा प्रोफेनोफोस ५० टक्के प्रवाही २० मि.ली. किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषी अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा.</p>		